

OSTER NAPAD NA VLADO V ANGLE- ŠKI ZBORNICI

Zmedena politika sedanje vlade ogroža svetovni mir. pravi delavski poslanci. Vladi pa je bila vendar izrečena zaupnica.

LONDON, 29. junija. — V parlamentu se je danes vršila burna debata, v kateri so delavski poslanci ostro napadali neodločno in zmedeno zunanjo politiko Baldwinove vlade ter jo žigosali kot nevarno za svetovni mir in za varnost sveta. Debata se je vršila na predlog delavskih poslancev, da se vzame na rešeto izjave, katere so podali člani kabineta izven parlamenta, in je bila posebno naperjena proti nedavnemu govoru vojnega ministra Cooperja v Parizu. Ko pa je delavska opozicija po ožigovanju vlade stavila predlog za zaključek debate, je bil zavrnjen z 284 glasovi proti 136, s čemur je bila v tehničnem smislu vladi izrečena zaupnica.

Premijer Baldwin je bil odsojen tekem debate, v kateri ga je delavski vodja Attlee značil kot "malega dečka, ki trdno spi."

"Resnica je, da možje, ki danes sedijo pri vladi, sami niso na jasnem, kam plovejo," je izjavil delavski vodja. "Možje pri vladi s svojimi izjavami glede zunanje politike drug drugega pobijajo ter ustvarjajo konfuzno stanje, ki ogroža deželo in mir vsega sveta."

Tarča posebno ostrega napada je bil nedavni govor vojnega ministra Cooperja v Parizu, v katerem se je izrazil, da je Anglija pripravljena stopiti v brez-pogojno zavezništvo s Francijo v slučaju nove vojne z Nemčijo. Delavski poslanec Morrison je izjavil, da taki govori direktno netijo vojno strast in zapirajo pot za mirno sodelovanje z Nemčijo.

Odsotnost Baldwinja tekem debate je povzročila govorice, da namerava resignirati, njegovi prijatelji pa pravijo, da si je vzel le malo oddiha.

Zaupnica izrečena novi belgijski vladi

BRUSELJ, 29. junija. — Poslanska zbornica je danes s 119 glasovi proti 51 izrekla zaupnico novi vladi premijerja Paula van Zeelanda, potem ko je premijer podal zagotovilo, da novi zakon za socialno zaščito ne prinesejo večje draginje.

V novi belgijski vladi se nahaja šest socialistov, pet klerikalcev in trije liberalci, general Denis, ki je vojni minister, pa ne pripada nobeni stranki. Socialistični vodja Vandervelde je podpredsednik ministrskega sveta in minister za javno zdravje.

Rojak povožen

Frank Strehovec, star 60 let, stanujoč na 1238 E. 169 St. je bil sinoči na E. 185 St. v Chicokasav Ave. zadet od nekega avtomobila ter odpeljan v Emergency Clinic bolnišnico, kjer so zdravniki izjavili, da ima zlomljenih več reber, možno pa je tudi, da ima prebito lobanjo in resne notranje poškodbe. Policija pravi, da je Strehovec stopil pred avto iz drugega avtomobila, ki je stal ob cesti.

Jeklarski delavci bodo vodili boj do konca

Zločini druhalskega nasilja širom dežele se množijo

Druhal vigilantov v Alabami je napadla in pretepla unijske organizatorje iz Akrona. Ženska umorjena v Chicagu. Terorizem "moralistov" v North Carolini.

Druhalsko nasilje, ki je ena največjih sramot za Ameriko, se pojavlja zadnji čas čedalje pogostje in pod najrazličnejšimi pretežami v skoro vseh delih dežele. Žrtve so povečini delavci, ki se borijo za organiziranje delavstva proti izkoriščanju, drugod zopet pa operirajo teroristi, ki trdijo, da se borijo proti "pohujšanju" in za "moralo".

Pred kratkim je bilo poročano, kako je tolpa moških v Arkansasu napadla in pretepla neko mlado socialno delavko in nekega pastora, ki sta prišla, da preiščeta položaj delavcev na južnih bombažnih nasadih. Sličen, toda še bolj brutalen napad se je primeril te dni v Gadsdenu, Alabama, na skupino unionistov iz Akrona, O., ki so šli na jug, da bi pomagali organizirati delavce v tamkajšnji tovarni Good-year Tire and Rubber Co.

Druhal kakih tisoč moških je vdrla v urad United Rubber Workers of America, napadla unijske organizatorje in razbila vso opremo. V pričo svoje žene je bil neusmiljeno pretepen predsednik unije Sherman Dalrymple, medtem ko je šerif gledal divjanje vigilantov. Resno je bil tudi pretepen akronski unionist George Roberts.

Iz Chicaga, Ill., se poroča, da je bila večeraj v nekem hotelu, ko je ležala v postelji, napadena in umorjena kabaretna igralka Mrs. Florence Thompson Castle. Priča umoru je bil njen 7-letni sinček, ki je povedal policiji, da je mater umoril neki moški s čr-

BOLEZEN V HIŠI DIKTATORJA MUSSOLINIJA

TIVOLI, Italija, 29. junija. — Nevarno je zbolela najmlajša hči premijerja Mussolinija, 7-letna Anna Maria, katero je najbrže napadla infantilna paraliza. Mussolini je zadnja dva dni neprestano ob postelji hčerke, pustivši na strani vse državne zadeve. Iz fašističnih virov se poroča, da sta bolna tudi 8-letni sin Mussolinija in njegova žena, toda za kakšno bolezen, poročila ne povedo. V okolici Rima se baje pojavlja epidemija infantilne paralize, vsled česar je mnogo staršev poslalo svoje otroke iz mesta.

Žrtve umetnega ognja

Priprave za praznovanje 4. julija so večeraj povzročile v Akronu, Ohio, več nesreč. George Antrobus, star 14 let, je izgubil vse prste na obeh rokah, ko mu je v rokah eksplodirala neka doma napravljena bomba, njegov 12-letni brat pa je dobil nevarne opekline. Iz Wilmingtona, Del., pa se poroča, da je eksplozija umetnega ognja ubila nekega moškega.

Pogajanja s peki

Večeraj so se v hotelu Cleveland začela pogajanja med pekarsko unijo in podjetniki, toda prva seja je bila brez uspeha. Sedanjí unijski kontrakt poteče danes.

Dež, ki je vreden milijone dolarjev

Suša, ki je grozila poljskim pridelkom v Ohio z uničenjem, je zlomljena.

Farmerji v severnem Ohiju so si danes globoko oddahnili, kajti dež, ki je začel padati večeraj popoldne in nadaljeval svojo božajočo pesem skozi vso noč, je brez dvoma rešil pridelke v vrednosti več milijonov dolarjev skoro popolnoma uničenja. Skozi zadnje tri tedne ni bilo v Clevelandu in bližnjih krajih skoro nobenega dežja. Letošnja zima se je zelo zavlekla, vsled česar so morali farmerji čakati izredno dolgo, predno so mogli orati in posejati polja, in ko je potem prišla še suša, je bil izgled za poljedelce skrajno temen.

Težko zaželeni dež, ki je prišel večeraj, je bil tak, kakršen stori največ dobrega; padal je počasi in stalno tako da je dodobra premočil izsušeno zemljo. In vremenski prerok obeta nekoliko dežja tudi za danes.

La Follete bo sklical konferenco

WASHINGTON, 29. junija. — Senator Robert M. La Follette iz Wisconsinja, je danes izjavil, da bo v teku enega meseca sklical sejo progresivcev ter takrat določil datum in kraj zborovanja. Slično konferenco je pred par dnevi sugestiral senator George W. Norris iz Nebraske. Pričakuje se, da bo konferenca progresivcev odobrila nominacijo predsednika Roosevelta.

CHICAGO, 29. junija. — Kongresman Lemke iz North Dakote, ki je kandidat "tretje stranke" za predsednika, je danes tu izjavil, da se ameriški predsedniki preveč "napihujejo" in da je že čas, da bi ljudje spoznali, da je predsednik Zed. držav "navadno človeško bitje."

"Kadar bom jaz predsednik, bo vse drugače," je rekel Lemke. "Vstop v Belo hišo bodo dobili tudi preprosti ljudje."

ST. PAUL, 29. junija. — Na konvenciji National Farmer Holiday Association, ki se jutri otvori v tem mestu, bo delegacija iz Minesote predlagala, da se vloži tožbo na zvezni sodnji, da se producentom in konzumentom vrne milijone dolarjev, katere se je plačalo v obliki procesnega davka, ki pa je ostal v žepih klavničarjev in žitnih špekulantov, potem ko je najvišja sodnija razveljavila AAA zakon.

Senator Norris je pridržanje tega davka označil kot "največji legaliziran rop v zgodovini."

MASSILON, Oa, 29. junija. — Znani gen. Jacob Coxey, ki je star 82 let, je izjavil, da bo letos podpiral Lemkeja za predsednika. Coxey je zagovornik denarne inflacije.

Relifni položaj

Zadnji teden je 619 družin vložilo prošnje za relif v okraju Cuyahoga. Prejšnji teden je bilo 649 novih prošenj, teden prej pa 703 prošenj. V zavodu za brezdomce je bilo zadnji teden sprejetih 258 moških, prejšnja dva tedna pa 252 in 295.

Habsburška propaganda v Avstriji raste

DUNAJ, 29. junija. — Monarhistična propaganda v Avstriji je nočjo dosegla nove višine, ko je bivši podkancelar Emil Fey javno izpovedal lojalnost princu Otonu ter ga nazival "avstrijskega cesarja". Govor, ki ga je imel Fey pred veterani dunajskega "Deutschmeister" polka, je izzval med habsburškimi legitimisti silno navdušenje. "Kakor smo bili nekoč lojalni Francu Jožefu in Karlu, tako smo danes lojalni Otonu," je izjavil Fey.

AL SMITH BO OBDRŽAL TRI GOVORE

WASHINGTON, 29. junija. — Kot se je zvedelo danes, bo Alfred E. Smith, čigar javen poziv na demokratsko konvencijo, da zavrže Roosevelta in nominira kakega "pravega demokrata", je padel na gluha ušesa, imel v prihodnjih mesecih tri govore, v katerih bo nadaljeval z napadom na New Deal, toda se ne bo direktno izrekel za republikanskega kandidata Landonja.

Smrtna kosa

Kakor je bilo večeraj poročano je preminula rojakinja Mary Zalete, roj. Moslik, v starosti 45 let. Doma je bila iz vasi Podnovigrad pri Divači na Primorskem, odkoder je prišla v Ameriko leta 1910. Tukaj zapuščajoč žalujčo soproga Franka, po domače Erjavca, hčere Mary, Frances, por. Urankar, Josephine in Jean, ter sinova Frank in Rudolph, v stari domovini pa o četa in dve sestri. Bila je članica društva Collinwoodske Slovenke, št. 22 SDZ in društva Mir št. 142 SNPJ. Pogreb se bo vršil v četrtek zjutraj ob 9:15 iz hiše žalosti na 716 E. 162 St. v cerkev Marije Vnebovzete in na Calvary pokopališče, pod vodstvom pogrebnega zavoda August F. Svetek. Naše iskreno sožalje!

Ne bo seje

Naznanja se vsem članicam Gospodinjanskega Kluba na Jutrovem, da ne bo seje v četrtek, 2. julija. Kdaj se bo vršila prihodnja seja, se bo pravočasno naznanilo. — Tajnica.

Doma iz bolnice

Mrs. Rose Potočnik, 448 E. 157 St., je bila pripeljana s Svetkovo ambulanco iz Mt. Sinai bolnišnice na svoj dom.

Dražje mleko

Charles J. Seegert, tajnik Milk Dealers Fraternal lige, je sinoči naznanil, da se bo cena mleku z jutrišnjim dnem zvišala za 1 cent pri kvartu, brez oziroma, če se ga dostavi na dom ali kupi v mlekarni. Cena smetani ostane za enkrat nespremenjena. Nova cena je 10c za kvart v trgovini in 11c, ako se mleko dostavi na dom. Ceno se je zvišalo, ker so mlekarji zadnji teden pristali na zahtevu farmerjev za zvišanje od \$1.95 na \$2.23 za sto funtov mleka. Farmerji pravijo, da krave vsled suše na pašnikih dajo zelo malo mleka in da so torej prisiljeni zahtevati višjo ceno.

Vojna napoved podžgala kampanjo za unioniziranje

Roosevelt je pravilno označil stremjenja ekonomskih kraljev, ki hočejo, da je delavec njih suženj, izjavlja vodja unijske kampanje

PITTSBURGH, Pa., 29. junija. — Vojna napoved jeklarskega trsta proti vsem poizkusom za svobodno delavsko organizacijo bo le podžgal aktivnosti Lewisovega odbora za industrijsko organizacijo, ki se je zavzela, da v prihodnjih mesecih organizira vse delavce v industriji jekla in železa v eno veliko in močno unijo.

Medtem ko je John L. Lewis danes še ni podal formalnega odgovora na vojno napoved jeklarskih baronov, toda bo to storil, v teku prihodnjih par dni. Philip Murray, ki je predsednik Lewisovega odbora za unionizacijo kolarske industrije, pa je danes izjavil:

"Kralji jekla si zainteresirani samo v to, da ohranijo svojo lastno dinastijo kompanijskih unij. Mimogrede je izjava jeklarskega trsta tudi pokazala, kdo je diktilar takozvano delavsko "planko" v republikanski platformi.

"Ta izjava tudi dokazuje, kako preroške so bile besede, katere je v soboto izrekel v Philadelphiji predsednik Roosevelt, namreč, da business danes ni več privatna podjetnost, temveč privaten privilegij, in da so ekonomski kralji te dežele danes zainteresirani edinole v to, da oropajo delavstvo pravic, katere so jim v ustavi zajamčene."

Gigantična borba v industriji jekla se pripravlja ob času, ko je obratovanje doseglo nov rekord za leto 1936. Povprečen obrat v industriji jekla v mesecu juniju je znašal 71 odstotkov in pol. Obrat je bil v zadnjih letih višji edinole v maju 1930.

Odločna izjava Lewisovega voditelja v Clevelandu.

CLEVELAND, O. — Wyndham Mortimer, predsednik United Automobile Workers unije in zaveznik John L. Lewisa v Clevelandu, je z ozirom na vojno napoved jeklarskih baronov večeraj podal izjavo.

"S kakšno božanstveno pravico morejo baroni jekla ukazovati svojim mezdnim suženjem, da se ne smejo organizirati in kolektivno pogajati tako kot sami hočejo?" je vprašal Mortimer. "Kar oni v resnici mislijo, akoravno tega odkrito ne povedo, je to, da vsak delavec, ki bi se drznil stopiti v unijo, kakor sam hoče, naj se pripravi, da se ga bo vrglo na cesto."

"Trditev, da unija nastopa proti delavcem s silo in ustrahovanjem, je nesramnost. Zadnja kongresna preiskava je jasno pokazala, da stoji industrija jekla pred tribunalom ameriške javnosti obtožena radi njenega brutalnega in nečloveškega prežiranja najbolj preprostih delavskih pravic."

Republic Steel Co. grozi svojim delavcem.

Nemirnost se je pojavila zadnji čas med delavci v Corrigan McKinney tovarni v Clevelandu, ki je sedaj last Republic Steel Co. Elmer Lohman, eden izmed uradnikov kompanijske unije, je za večeraj zvečer sklical v Metal Trades dvorani sejo kompanijske unije, na kateri bi se razmotrivalo priklopitev k pravi uniji. Kompanija pa je prepovedala delitev letakov za shod pred tovarno in zagrozila delavcem "s posledicami," ako bodo šli na shod. Vsled tega se je shoda vdeležilo samo 57 moških. Lehman je na shodu izjavil, da je danes boljša prilika za delavce v industriji, da se samostojno organizirajo kot kdaj prej, in da se bo to zgodilo navzlic vsej opoziciji od strani kompanije.

Pol milijona na razpolago za unijsko kampanjo.

INDIANAPOLIS, 29. junija. — Charles P. Howard, predsednik International Typographical unije in tajnik Lewisovega odbora za industrijsko organizacijo, je izjavil, da je deset unij, ki stoje za tem odborom, že pripravilo pol milijona dolarjev za kampanjo, da se organizira jeklarske delavce.

"Obljube, s katerimi bodo jeklarski magnati skušali omamiti delavce, ne bodo povzročile, da bi delavci pozabili preganjanje, kateremu so bili izpostavljeni v preteklosti," je izjavil Howard. "Mi smo že naprej vedeli, da bodo baroni jekla vodili proti nam najhujši boj."

Advokat jeklarskega trsta straši z "radikalci."

Pittsburgh, 29. junija. — Advokat Earl F. Reed, ki se nahaja v službi jeklarskega trsta, je danes izjavil, da če se kampanje za unioniziranje industrije jekla v kali ne zatre, potem naj se Amerika pripravi na generalni štrajk vseh delavskih unij. Reed je advokat za Wheeling Steel Co., katere tovarna v Portsmouthu, Ohio, je že mesec dni zaprta vsled stavke.

"V Portsmouthu je danes v popolni kontroli grupa radikalcev," je rekel Reed. "In niti državne niti lokalne oblasti ne storijo ničesar, da bi se položaju napravilo konec. Ako se ljudstvo ne bo zbudilo, se bo v enakem položaju znašlo nešteto drugih krajev, v katere se pošilja trope izvežbanih agitatorjev, da netijo nemir in splošne stavke."

Vile rojenice

Vile rojenice so se zglasile pri dobro poznani družini Mr. in Mrs. Joe Zihlerle na 1036 E. 68 St., ter pustile zalo hčerko, prvorojenko. Mati in dete se dobro počutita.

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV P.T.G. & PUB. CO.
6231 ST. CLAIR AVE.—Henderson 5811
Issued Every Day Except Sundays and Holidays
VATRO J. GRILL, Editor

Po raznašalcu v Clevelandu, za celo leto\$5.50
za 6 mesecev\$3.00; za 3 mesece\$1.50
Po pošti v Clevelandu za celo leto\$6.00
za 6 mesecev\$3.25; za 3 mesece\$1.60
Za Zedinjene države in Kanado za celo leto\$4.50
za 6 mesecev\$2.50; za 3 mesece\$1.50
Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemske države
za 6 mesecev\$4.00; za celo leto\$3.00

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918
at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the
Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

FAŠIZEM - MADE IN AMERICA

III.

Mi smo že ponovno kritizirali Rooseveltovo administracijo radi popustljivosti v boju proti onim ekonomskim kraljem, po katerih je udaril Roosevelt v svojem zadnjem govoru v Philadelphiji. Mimogrede povedano, ravno ta popustljivost New Dealerjev je kriva, da se danes Roosevelt nahaja pred ostrim volilnim bojem in da ni še prav nič gotovega, kako se bo ta boj končal. Vse to pa ne spremeni dejstva, da obstoji med mentaliteto stare republikanske garde in voditelji v Rooseveltovi administraciji velika razlika, katere ni mogoče prezreti. To priznavajo indirektno danes celo komunisti. Earl Browder je odprto priznal, da dolžnost slehernega delavca v Ameriki danes je, da deluje za poraz Landona, za katerim stoje William Randolph Hearst in drugi plutokrati, ki bi radi Ameriko osrečili s fašizmom, pa magari, če bi s tem pomagali k Rooseveltovi zmagi.

Eno je, kar mora Rooseveltu vsakdo priznati. Svoboda tiska, govora in zborovanja je bila pod njegovo administracijo v splošnem prav toliko varna kot kdaj prej v zgodovini te dežele, navzlic kritičnim razmeram, v katerih se je nahajala Amerika, ko je on prišel v Belo hišo. Ni dvoma, da bi bil Roosevelt danes lahko diktator te dežele, ako bi bila to njegova ambicija. Drugačen človek na njegovem mestu bi bil kaotične razmere, ki so vladale spomladi 1933, lahko porabil za poteptanje ustavnih svobod in civilnih pravic, ki so vogelni kamen ameriške demokracije, in Coughlin, ki danes lopa po Rooseveltu, bi mu moral še nadalje peti slavo, kakor je delal, dokler se je to skladalo z njegovimi političnimi računi, ali pa bi se znašel za omrežjem kakega koncentracijskega taborišča. Eno je torej gotovo — Roosevelt je demokrat v pravem pomenu besede, on veruje v demokracijo in demokracija je vsaj za enkrat varnejša v Ameriki pod Rooseveltom kot pod komurkoli drugim, ki ima možnost, da še za nadaljne štiri leta stoji na čelu ameriški vladi.

Hinavščina onih, ki Rooseveltu očitajo, da hoče uvesti diktatorstvo in "regimentacijo" v Ameriki, postane takoj očitna, če se vprašamo, kdo so ti ljudje, ki jih je naenkrat začel obhajati takšen strah za ustavo in demokracijo. Oglejmo si jih! Hoover, Hearst, Liberty liga in vsa ostala plutokratska banda. Če bodo taki ljudje čuvali demokracijo Amerike, potem žalostna nam majka.

In to je banda, kateri bi Coughlin rad odprl vrata, da bi se vrnila na vladno krmilo v Washingtonu!

Tudi med našimi ljudmi je precej pristašev Coughlina. Nekaj jih je, ki se naravnost fanatično navdušujejo zanj. Slišali smo žensko, ki je trdila, da je "Coughlin več kot Kristus."

Preprostim ljudem ni zameriti, če so nasedli mojsterskemu demagogu, zameriti pa je osebam, ki bolje vedo, pa so premišljeno zavajali ljudi in jih podpihovali k fanatizmu. Ko so naši klerikali priobčali klasterske članke, v katerih so povečevali detroitskega pridigarja, so imeli pred očmi le eno: Coughlin je ka-

(Dalje v 6. koloni)

Prva vožnja "Queen Mary"

Odhod "Queen Mary" največjega parnika na svetu se je izvršil 27. maja v Southamptonu, kjer že dva dni prej nisi dobil nobene hotelske sobe več. Zadnje noč je moralo tisoč in tisoč radovednežev iz drugih krajev, ki niso dobili prenočišča, prebiti noč na prostem. Parnik je pred odhodom obiskala tudi kraljica vdova Mary, po kateri se ladja imenuje. Ta dan je kraljica slavila baš svoj 69. rojstni dan. Dan prej pa je bil na obisku tudi kralj Edvard s svojima bratoma vojvodo Yorkskim in vojvodo Kentским.

Časnikarji, ki so si ladjo ob tej priliki seveda še posebno pozorno ogledali, priobčujejo zanimive opise njenih posebnosti. Na ladji je n. pr. telefonska centrala, ki nadzira 4000 števk in ki lahko v nekoliko minutah priskrbi z vsemi velemesti sveta. Dokler na parniku ni potnikov, je telefonska služba omejena le na krajši čas. Edina zveza, ki je stalno pripravljena, je zveza kapitanove kajute z gasilsko postajo v Southamptonu. Kakor da bi obstajala kakšna možnost, da bi parnik potreboval pomoči tistih staromodnih parnih brizgaln...

V vsaki dolbini ladje najdeš namreč ročni aparat za gašenje požarov. Vsakih pet metrov je v stropih vgrajena termostatna regulirana prha, ki je v zvezi z glavno črpalko. Če temperatura v bližini mehaničnega znanilca požarov prekorači neko določeno mejo, se odpre zaklop in oster curek vode sikne proti podu in stenam. Treba je samo, da približaš termostatu tlečo smotko — in že te obrizgne ledeno mrzla prha. Pod dvajstimi stropi "Queen Mary" je približno 12,000 takšnih pri. Razen tega je na razpolago 3000 aparatov za gašenje požarov. Po človeškem premisleku je nemogoče, da bi ladja trpela zavoljo požara. Varnostne naprave so takšne, da bi se vsako ognišče požara avtomatično zaprlo in postavilo pod vodo, še preden bi mogli plameni svigniti visoko.

Zanimivo in značilno za človeški strah pred lastnim delom je to, da ima skoraj vsak obiskovalec isto vprašanje na ustnicah: "Nu, ali se ne bojite plavajočih ledenih otokov? Ali pojde vse v redu in rešili čolni funkcionirajo?" — Strah, ki mu je v ozadju še sedaj po toliko letih grozna katastrofa "Titanica," pa je tu v resnici odveč. Doba, ko so pomenile ledne gore v morju velikansko nevarnost za ladijski promet, je namreč že mimo nas. Celotno brodovje letal nadzira stalno, kako se premikajo te sovražnice pločve, celo brodovje ledolomcev skrbi za to, da ti plavajoči otoki ne pridejo v proge, po katerih se vrši po voznem redu ladijski promet, dalje je na stotine svarilnih priprav, ki ugotove vsakojedne nevarnosti v deljavi mnogih milj, tako da se ji more ladja izogniti.

A navzlic temu, da so vse te nevarnosti navidez tako malenkostne, ni bilo mogoče plasirati zavarovanja za ladjo, ki znaša kakšnih 5 milijonov funtov, v celoti pri Lloydih. Underwriterji so prevzeli le polovico vsote, dočim jamči za drugo polovico angleška vlada. Toda ta vsota krije le prazno ladjo. Oseba in blagovna zavarovanja znašajo še nadaljnjih sto do dve sto milijonov funtov na leto. Na podlagi seznama potnikov so izračunali, da je "človeški tovor" na prvi vožnji orjaškega prekomornika v Ameriko, "vreden" okroglo pol milijarde

funtov. Vse slovite milijonarje in njih družine, ministre, politike, umetnike in sploh vse prominente na krogu, skupaj več nego 2000 oseb so zavarovali vsakega posebe. Če priračunamo še njih življenska zavarovanja, tedaj pridemo do nezasišanih vsot, ki bi jih morale zavarovalnice plačati, če bi se zgodila kakšna katastrofa pri tem prvem potovanju ene same ladje.

Toda ni verjetno, da bi si dal en sam izmed potnikov motiti veselje tega potovanja po skrbno svojih zavarovalnih agentov. Na krogu je vse preveč zanimivih reči, da bi mogel človek v štirih dneh, kolikor traja takšna vožnja, priti do takšnih misli. S svojimi 4000 telefonskimi aparati, z mnogimi sto tisoči žarnic, s "poslovno ulico", na kateri so zastopane vse vodilne londonske tvrdke, s svojimi cerkvami, sinagogo, teatri, kinematografi, plavalnimi kopališči, športnimi prostori, restorani, plesišči, parnimi kopelmi, lepnotnimi saloni, bolnišnicami poštini uradi in luksuznimi stanovanji je ta oceanski velikan v resnici podoben plavajočemu velemestu. Dekoracije v motnih barvah, v katerih prevladuje temnorjava barva, še ojačujejo enotni učinek tega mesta, v katerem živi skupaj s posadko 3400 ljudi in ki razpolaga zavoljo tega z živiliškimi skladišči in kuhinjami, ki bi povsem ustrezale pravemu mestu.

120 kuharjev skrbi za bogati jedilni list, ki obsega približno 40 poedinih jedi na izbero, med temi narodne jedi vseh važnejših narodov. V pekarni diha devet pekov noč in dan, k vsakemu obedu je na razpolago sveže pecivo in devet vrst kruha. Poseben oddelček kuhinje je urejen za izrazite sladokusce in vsebuje samo hors d'oeuvres, kakor kaviar, losose, školjke, gosja jetra in jastoge.

Reka mrličev na Kitajskem

Sedaj, ko Japonci znova zasidajo posamezne dele nekdanjega obširnega kitajskega cesarstva in so zasedli tudi nekdanje glavno mesto Peking, je tudi med kitajsko mladino začela vstajati silna propaganda zoper Japonce. Iz Pekinga poročajo, da je ta propaganda, katero zlasti razširjajo kitajski dijaki, začela močno pridobivati med častniki in vojaki 29. kitajske armade. Ta armada je nastanjena v Pekingu. Ko je prišlo 12 japonskih oficirjev, kateri so bili dodeljeni tej armadi kot vojaški svetovaleci, je izbruhnila vsa mržnja kitajskih vojakov proti Japoncem.

Kitajsko dijaštvo pozivlja kitajске poveljnice v severnih provincah, naj nemudoma zgrabijo za orožje ter poženo japonske čete, ki so zasedle kitajске dežele. Že na sedmih kitajskih univerzah in šestih visokih šolah so začeli dijaki stavkati v znamenje protesta proti Japoncem. Sedaj stavka že okroglo 10,000 dijakov in učencev.

Nekaj posebnega se dogaja v Tiencinu. Skozi mesto teče reka Peiho, po kateri plavajo skrivnostna človeška trupla. Kitajci so takoj obdolžili Japonce, češ da kar v množicah more kitajске delavce. Vsak dan potegnejo iz reke Peiho, katero je imenujejo "reka mrličev," več utoplencev. V teku zadnjih tednov so potegnili iz te reke nič manj kakor 358 mrličev. Kitajci trdovratno trde, da so Japonci pomorili in v reko potopili vse tiste kitajске delavce, katere so uporabljali pri utrjevanju trdnjave, ki so jo Japonci zgradili v japonski kon-

cesiji v Tiencinu. To so storili Japonci zato, ker "mrtev mož ne more izdati nobene skrivnosti." Ker se te govorice med domačim kitajskim prebivalstvom vedno bolj širijo, je ogorčenje kitajskega prebivalstva zoper japonske vojaške oblasti nepopisno naraslo.

Japonski pa te mrličje v reki Peiho drugače razlagajo. Pravijo, da kitajске oblasti same mečejo v reko tiste mrličje, ki so pomrli v takozvanih opijjskih bolnišnicah v Tiencinu. Da bi si prihranili stroške pogreba, kar za vsakega stane 10 dolarjev, se jih iznebe enostavno s tem, da jih pomečejo v vodo. Japonsko vojaško poveljstvo je naprosilo kitajsko policijo v Pekingu, naj stvar preišče in pojasni, odkod velika množica trupel, ki plavajo po vodi.

Najmodernejša bolnišnica

V Milanu so dogradili bolnišnico, ki je brzokone najmodernejša in največja na svetu. Ji v predmestju in obsega 17 poslopij in paviljonov ki so razmeščeni v krogu. V njih je prostora za 1500 bolnikov. To mesto bolnikov, kakor bi se lahko z vso upravičenostjo imenovalo, je stalo 70 milijonov lir. Razprostira se preko ozemlja 328,000 štirij metrov. Od tega odpade 38,000 štirij metrov na poslopja, ostalo pa na vrtno naprave in poti. Kakor je za moderno napravo samo ob sebi umestno, so polagali veliko važnost na to, da bolnišnica ne bo ustrezala samo vsem zdravniškim predpisom, temveč da bo vsej okolici v kraj.

Skozi glavni vhod kompleksa pride najprvo do velikega prostora, na katerem se dviga cerkev. Cerkev obdajajo v obliki kvadrata druga poslopja bolnišnice. Ker je velik del stroškov za gradnjo in opremo bolnišnice potekel iz zasebnih žepov, so poedina poslopja imenovali po dobrotnikih, ki so se posebnost izkazali. Sem spadata n. pr. brata Crespija, ki sta naklonila pet milijonov lir in pred kratkim umrla ga. Emilija Castaldijeva, ki je darovala 7 milijonov.

Gospodinjki nasveti

Plesen na klobasah in gnjatih prepričimo na ta način, da jih namažemo z redko kašo iz vode in kuhinjske soli. Napravi se solna skorja, ki se je plesen ne loti in ki odpravlja že nastalo plesnobo.

Utrujene noge si hitro opomorejo v topli vodi, če ji dodamo nekaj soli. Ko si noge osušimo, jih odrgnemo še z jesi-hon.

Da ohranimo zelenjavo svežo jo damo v lončeno ali kamenito sledko, ki jo pokrijemo z mokro čisto cunjco. Cunjco moramo zmočiti v slani vodi.

Olje, ki ga dolgo časa nismo rabili, postane žaltavo. Če dodamo olju za ščepec soli in ga od časa do časa dobro pretresemo, se drži dosti dalje.

Perilo pozimi ne primrzne na vrvi, če vrvi, preden jo uporabimo, prekuhamo v zelo slani raztopini. Isto napravimo lahko tudi s ščipalkami.

Cajni ali kavni vrči dobe šečsoma rjave madeže. Te odstranimo na ta način, da jih odrgnemo z mešanico soli in jesiha. Madeži izginejo takoj. Isto mešanico uporabljamo tudi za odstranitev rjavih madežev, ki se pojavljajo pod pipo v kopalni kadi. V nobenem primeru ne smemo uporabljati, kakor se čisto dogaja, solne kisline ali druge kemikalije, ki uničujejo emajl.

Jesi-hove kopeli preprečujejo nastajanje prhljaja na glavi.

SKRAT

Peter: "Zdravnik mi je rekel, da moram manj jesti, če hočem ozdraviti."

Pavel: "Pa si sledil njegove-mu nasvetu?"

Peter: "Sem moral — potem ko sem plačal njegov račun!"

"Pravijo, da gospa Blekač govori dva jezika."

"Seveda — enega za družbo, drugega pa za moža!"

Iz stare domovine

Cimpermanovo truplo najdeno

Že več dni se je pogrešalo 31 letnega mestnega delavca Miho Cimpermana, ki je izginil neznankam. Danes ob pol 3 pa so neki pasanti odkrili v gozdu na grajskem pobočju proti dolenski strani moško truplo. Na kraj najdbe sta prišla policijski zdravstveni svetnik dr. Lužar in dežurni uradnik Kette. Policijska komisija je ugotovila, da je mrtvec pogrešan Cimperman. Izpil je močno količino lozola. Cimperman je moral samomor napraviti že pred kakšnimi 8 dnevi. Stanoval je na Gradu v skupnem prenočišču mestnih delavcev. Vzrok njegovega samomora ni znan.

Novi grobovi

V Ljubljani je umrl Avgust Paškulin.

Umril je na Glincah pri Ljubljani Anton Grapar, hišni posestnik in strojni stavec v poklju, star 55 let.

V mariborski splošni bolnišnici je umrl Franc Pogorelnik, iz Mariburga, ki se je ponesrečil ob priliki karambola tovornega avtomobila z vozom pri Sv. Ožboltu v Dravski dolini ter do bil poškodbe na glavi in drugod. Pokojni je bil star 56 let, rojen v Razborju pri Slovenjgradcu. V vojni je zgubil desno nogo. Ker je bil kot 80% voj. invalid nezmožen prevzeti očetovo posestvo v hribih, se je naselil kot gostilničar v Gornji Vižinji pri Marenbergu. Njegova invalidnost ga je ovirala tudi pri tem poslu, zato je pustil gostinstvo ter prevzel trafiko v Marenbergu, s katero je preživljal sebe, ženo in 3 nedoletne otroke.

V Ljubljani je umrl Alojzij Lilleg, posetnik in bivši trgovec.

V Celju je umrla Marija Komauer, vdova po slaščičarskem mojstru.

V Petrovčah je umrla Ida Wudler, roj. Božič, učiteljica v poklju in soproga šolskega upravitelja Rudolfa Wudlerja. Pokojna gospa zapušča dva sinova: Branko je knjigovodja banovinskega zdravilišča na Dobrni, Boris pa študira tehniko v Pragi.

Pri Veliki Nedelji je umrl župan in posestnik Anton Kržič pd. Boštjanov oče v 61. letu starosti.

NEKAJ ZA VSE.

Sree človekovo je prilicno tako veliko kakor njegova stisnjena pest.

Napolnjen želodec deluje tudi v spanju, zato moti spanje. Zadnji obed preden ležes spat, naj ne bo preobil in použi ga kakšni dve uri prej.

Neznan rod pritlikavcev

Pigmejci negroidnega tipa, ki niso ljudožrci.

Na potovanju po Malajskem otočju, ki ga je napravil s svojo jachto "Rasaura," je lord Moyne v bivši Nemski Novi Gvineji odkril doslej neznan rod pritlikavcev. O tem je ob svojem povratku pripovedoval sledeče:

Že dolgo časa so različne zgodbe govorile o čudnem rodu pritlikavcev v teh krajih. Nikoli pa ni bilo mogoče prepričati se, koliko resnice je na tem pripovedovanju. Samo enkrat je neki Evropeec opazil male ljudi med Ramu in Hagenovo goro.

S svojo ekspedicijo je lord Moyne prodiral 180 km daleč v notranjost dežele vzdolž omenjene reke. Imel je srečo, da je naletel na pritlikavce. Spočetka so se mu kazali sovražne, ko so pa premagali svoj početni strah, so postali zaupljivejši in so celo dovolili, da jih fotografirajo.

Možje tega rodu so povprečno le 1.36 m visoki, ženske pa 1.25 m. Pigmejci so vseskozi negroidnega tipa, imajo pa rjavkasto skoraj že belo kožo. V nasprotju z drugimi čenopolnimi domačini teh krajev niso kani-bali. So pa zelo bojeviti in živijo s svojimi sosedi v stalnih bojih.

Njih orožje sestoji v glavnem iz kosti. S tem orožjem lovijo po divji goščavi brez poti, iz katere se dvigajo strne gore do višine 3600 m. Za bivanja med njimi je ekspedicija naletela na sledove primitivne kulture. Uspelo ji je, da si je pridobila celo vrsto rezbarij in barbarskih relikvij. Te predmete je lord Moyne podaril potem Britskemu muzeju in drugim angleškim zbirkam.

ZANIMIVOSTI

Pariski profesor je več let s pomočjo vseh mogočih trikov, poizvedovanj in premetenosti študiral pariško zakonsko življenje in je prišel po opazovanju nič manj nego 40,000 primerov do naslednjih poraznih ugotovitev:

Tretjina zakonskih dvojic živi v odprtem sovrastvu, druga tretjina tega sicer ne kaže javnosti, ne živi pa v nič boljši medsebojni slasti in ljubezni, od ostale tretjine se je nad 4000 parov ločilo po manj nego dveh letnem zakonu. 2400 mož pa je ušlo svojim ženam in 1200 žen svojim možem. Ostane še okrog 3600 zakonov, od katerih je 127 "skoraj srečnih," 13 pa zares srečnih, ostali niso ne krop ne voda. Izmed 80,000 ljudi je v zakonu srečnih le 26.

Po uradni statistiki govore v Jeruzalemu 27 jezikov. Na prvem mestu je novohebrejščina potem sledi arabsčina. Tretji glavni jezik je angleščina. Sledijo po vrsti armensčina, jidiščina, razni indijski dialekti, grščina, ruščina, nemščina, francosčina, italijansčina, perzijsčina, srščina, romunsčina, bolgarsčina, srbskorvaščina, poljščina, švedščina, cigansčina, gruzinščina, čerkesčina in holandsčina. Kot 28. jezik se je priključila sedaj gotovo amharščina. Pravi Babilon...

OBLEKA IN ŠMINKA

Pred dnevi so imeli pri Londonu velike konjske dirke, h kakršnim se zbirajo člani boljše angleške družbe, predvsem pa dame ki nimajo drugega opravka, nego da razkazujejo svoje nove obleke. "Senzacija dneva" je bila lady Lavinia Dundas, ki se je pojavila z modro barvanimi vekami in obrvmi k modni obleki. Dejala je, da se pripravljala nova moda, pri kateri se bosta morali obleka in šminka skladati v barvi. Od tega si "obetajo mične pozitivne celotne pojave elegantne ženske."

Na Angleškem so še dovolj konservativni, da se niso vseprek in na mah navdušili za to modo. Nevljudni ljudje vprašujejo, ali nosi lady Dundas tudi rumene, zelene, rdeče in črne veke k ustrezajočim oblekam. To bi bilo res mično. Razen tega se vprašujejo, kaj bi rekli moški k modro šminkanim ženskam.

(Dalje iz 1. kolone)

toliški duhoven. Ugajalo jim je, ko je Coughlin lopal po "rdečkarjih" in "komunistih," ker to je bila voda na njihovi mlini. In s kakim veseljem so takrat naši klerikali udrihali po naprednem časopisju med nami, ker je že takrat povedalo, kdo je Coughlin in kaj hoče.

Ni, gospodje uredniki pri "Ameriški Domovini" in ostali klerikalni grmovniki — kaj pravite sedaj o vašem "Mesiji" in "Savonaroli," o katerem ste trdili, da ga pobijajo le "verski odpadniki?" Ali ste še vedno ponosni nanj?

Skrivnost abesinske katastrofe

Dopisnik londonskega lista "News Chronicle" je na ladji, s katero se vozi na Angleško abesinski cesar, imel z njim daljši pogovor, katerega sedaj list objavlja.

Dopisnik je vprašal cesarja: "Ali je morda bivanje v Gibraltarju kaj spremenilo namene Vašega Velikanstva?"

"Kaj naj bi se spremenilo? Sem na pravi poti, s katere me nihče ne bo odvrnil."

"Kako je Vaše Velikanstvo bilo zadovoljno s sprejemom v Gibraltarju?"

"Nenavadno zadovoljen sem bil! Ganiło me je, ko sem se prepričal, da Velika Britanija svojim prijateljem ostaja zvesta tudi tedaj, kadar jih zadene kakšna nesreča."

"Ali Vaše Velikanstvo tudi v prihodnje pričakuje pomoči od strani Anglije?"

"Velika Britanija je bila vedno zagovornica Društva narodov. Zaupam ji, kakor tudi Franciji ter drugim članicam Društva narodov, katere se bodo postavile na stran pravice."

"Kaj pa Vaše Velikanstvo v Evropi namerava?"

"Vsemu svetu bom razglasil, kaj se je dogajalo med vojsko, katero smo imeli v Italijo. Povprašal bom ves svet, ali je to pravica, če se v teku 25 tednov razdene etijopska civilizacija, ki je stara 25 stoletij, in sicer razdene s pomočjo barbarstva, katero je vredno časov, preden je nastopila krščanska kultura."

"Ali bo vaše Velikanstvo posebej govorila o dušljivih plinih, kateri so se uporabljali?"

"Razume se, da bom govoril o tem strašnem vojnem sredstvu. V tej vojski so se dogajale stvari, kakršne se niso dogajale še v nobeni dosegani vojski. V tej vojski plina niso širili le s topovskimi izstrelki in z letalskimi bombami, ampak s posebnimi pripravami."

"Ali morda želite povedati, da takih metod niso uporabljali niti med svetovno vojsko?"

"V tej vojski so uporabljali stisnjen plin kot tekočino. Spustili so smrtonosen dež, ki ni zadušil le vojakov, ampak tudi ženske, otroke in starčke v ozadju. Niti samim vojaškim bolnišnicam ni bilo prizanešeno."

"Ali je Vaš dohod v Evropo zvezan s kakimi posebnimi pogoji?"

"Netočne in tendenciozne govorice je vedno težko zavračati."

"Ali Vaše Velikanstvo misli, da bo v Evropi imelo vso svobodo delovanja?"

"Čelo največji zločinci imajo pravico braniti se pred sodiščem. Tem bolj naravno je, če žrtve napada, katerega je obsojalo 52 držav, ima pravico, če nič drugega ne, vsaj razložiti vse okoliščine, v katerih se je napad zgodil."

"Kako misli Vaše Velikanstvo, da se bo stvar dalje razvijala?"

"Ženeva bo našla rešitev tega vprašanja. Politika Abesinije se v ničemer ni spremenila. Kot država, ki je članica Društva narodov, računamo na ženevsko ustanovo. Mnogo je malih držav, ki so v tej stvari prav toliko interesirane kakor smo interesirani mi."

Italijanska vlada v Vzhodni Afriki

Italijanski ministrski svet je imel svojo sejo, na kateri je sklenil, kako se bodo v prihodnje upravljale nove italijanske province v Italijanski Vzhodni Afriki. Vlada je odobrila zakon, ki to upravo posebej določa. Provinces se imenuje Italijanska Vzhodna Afrika ter ji stoji na čelu podkralj kot vrhovni guverner. Vsa Italijanska Vzhodna Afrika sestoji iz nekdanjega abesinskega cesarstva, iz Somalije ter iz doslej italijanske Eritreje. Vsa obširna dežela bo razdeljena v pet gubernij. Središče osrednje vlade pa bo v Addis Ababi.

Gubernije pa so tele: Gubernija Eritreja z glavnim mestom Asmara, gubernija Amhara z glavnim mestom Gondar, gubernija Gala in Sidamo z glavnim mestom Džima, gubernija Harar z glavnim mestom Harar, gubernija Somalija z glavnim mestom Modagischo.

Osrednja vlada bo imela dva posvetovalna organa, in sicer: Vladni svet pod predsedstvom samega podkralja je sestavljen iz najvišjih uradnikov nove državne uprave. Generalni svet pa je sestavljen iz 6 Italijanov, katere izbere podkralj iz naseljenih kmetov, trgovcev in industrijev, ter iz 6 abesinskih velikašev.

Mohamedanska vera uživa vsa jamstva za nemoten razvoj in napredek po vsej Abesiniji. Po vseh šolah, kjer so prebivalci in otroci muslimanske vere, je arabsčina obvezen predmet. Priznana je tudi monofizitska cerkev, katere je podložna egiptovskemu patrijarhu v Aleksandriji. Med vlado in cerkvenimi koptskimi oblastmi se sklene sporazum, da se bodo koptske ustanove po vseh delih Abesinije lahko nemoteno razvijale ter da bo vez med koptskim prebivalstvom Abesinije in koptsko cerkvijo v Egiptu čim ožja. Kakor je videti, hoče Italija pridobiti muslimanski svet ter tudi dobiti zveze z Egiptom.

Nova abesinska vlada je sklenila v Addis Ababi zgraditi več koptskih cerkev in mohamedanskih molilnic.

Prijetno srečanje

Sovjetska humoreska

Lani sem doživel na železnici zabavno zgodbo. Vračal sem se takrat domov v Moskvo iz Kolhoza na Orlovskem, ki sem ga natančno ogledal kot za svoje dolžnosti vnet pisatelj. Res sem videl nezapadne slike: povsod so švigali motorni plugi, pšenica je hitela rasti, da bi nam oskrbela vsakdanji kruh, in oves je naravnost sunkoma lezel kvišku. A ne maram zaleti, in se povrnem k vlakcu, s katerim sem bil namenjen v Moskvo.

Ob 4:45 sem stopil v voz in ugotovil, da ni preveč natrpan. Naprosil sem potnike, da bi se malo stisnili, in res nepričakovno sem dobil sedež na koncu klopi. Notri je bilo dokaj temno, ker mora tudi železnica štediti z elektriko. A polagoma sem se le razgledal in videl, da imam prijetne preproste sopotnike. Najbližji, z dolgimi lasmi sicer ni bil noben pop, a vendar je bil videti šolan človek. Zraven je sedel brkač z visokimi škornji in v uradniški kapi. Ni kazalo, da bi bil kak inženjer. Prej bi ga imel, recimo, za paznika v zverinjaku. A vsekakor je moral biti dober mož, usmiljenega srca. Razrezal je z nožem jabolko in z njim zalagal svojega sosedo, ki je bil brez rok. Ta pohabljenec, mlad fant, je bil najbrž pohabljenec delavec. Žalostno ga je bilo gledati, a drugače se je menda dobro počutil in slastno pospravil jabolčne rezine, ki mu jih je na konici noža nosil v usta njegov sosed. Tretji potnik, sivolas mož, je sedel nasproti in se smehljaj temu prizoru.

Tudi jaz sem ga ljudomilo opazoval in bi rad vprašal poneprečena, kje je bil tako nerodno zapravljen svoje okoliščine. Poskušal sem navezati razgovor z brkačem, ki sem ga imel za najbolj prijazno osebo, a je bil redkoben. Zato me je nenadno nagovoril prvi inteligentni sosed z dolgimi lasmi. Menda sem mu bil všeč, pa sva se začela

meniti o potovanju, o tržnih cenah in seveda o stanovanjski krizi. Nenadno mi je rekel: "Pri nas pač ne poznamo nobene stanovanjske krize. Saj stanujem doma, v svoji graščini."

"Ah tako," sem dejal, "ali imate svojo sobo ali, kakor po navadi, samo en kot v sobi?"

"Ne," je rekel, "kaj bi tisto! Saj nisem revež. Imam — piši in reci — šestnajst sob poleg pritliklin, prostorov za služinčad in tako dalje."

"Kako je to mogoče?" sem rekel. "Mar vam niso zaplenili stanovanja med revolucijo? Morebiti imate pri vas sovhoz?"

"Nikakor ne," je odvrnil. "To je moja dedna graščina in imam lastno vilo. Če vas zanima, le pridite pogledat. Z mirno vestjo vam lahko rečem, da imam sijajno življenje. Celo prirejam veselice za goste. Na vrtu imam vodomete in še simfonični orkester nam zaigra, če hočemo malo zaplesati."

"Oprostite," sem ga prekinil, "ali vam je dala država graščino v najem?"

"Ne," je rekel, "jaz sem graščak."

"Graščak? Lepa reč!" sem se zavzel. "Saj je vendar pometa proletarska revolucija z vsemi graščaki. Oprostite, a to mi res ne gre v glavo. Morebiti so vam dovolili obdržati graščino, ker imate posebne zasluge za revolucijo?"

"Seveda imam zasluge," je pritrdil. Če vas zanima, povabim vas na obisk. Le pridite takoj, če že dolgo niste videli dobrega življenja. Le priključite se naši družbi."

Vrabe! sem si mislil. Ali bi res šel pogledat, da se še godijo čudeži kljub proletarski revoluciji? Ali se nemara laže?

Posebno me je jezilo, da me je sivolas mož neprestano gledal in se na tihem smejal. Hotel sem ga že ošteti, a brkač z jabolkom je vrget nož na mizo, pohrustal ostanke in mi nepričakovano glasno zabrusil: "Kaj mlatite z njim prazno slamo! To so umobolni!"

Ozrl sem se in se zgrozil. Vsi svetniki! Saj so to sami norci

IZLET V SPREMSTVU V EVROPO

STEPHEN S. GOYDICH BO VODIL VELIKE SKUPINE

Za udobnost onih, ki radi potujejo v Evropo, ko je naval turistov končan, ko niso vsi razredi na krovu tako prenapolnjeni in se jih da bolj udobno namestiti, in za one, ki gredo radi "do mrv" pozno poleti, da se udeležijo svojimi sorodniki in prijatelji ob pospravljanju pridelka raznih ljudskih svečanosti, ki so v tem letnem času nekaj posebnega, je HAPAGLOYD priredil izlet pod osebnim vodstvom v Centralno Evropo.

Meseca julija bo Stephen S. Goydich, potujoči potniški agent spremljal, kakor vsako leto, svojo sredpoletno izletno skupino. Družba, sestojeca iz devet narodnostnih skupin, bo odpotovala s parnikom Europa, last

OLD PEOPLE find way to keep breath wholesome

Halitosis (bad breath) quickly yields to Listerine, safe antiseptic and deodorant

Either because of stomach disturbances, food fermentation, or the wearing of false teeth, old people frequently have halitosis (bad breath). No wonder others consider them a nuisance.

But now Science has found that the regular use of Listerine will often overcome offensive mouth odors due to the fermentation of tiny bits of food on mouth, teeth, or dental plate surfaces.

This safe antiseptic and quick deodorant works quickly. It cleanses mouth, teeth, and gum surfaces. Halts fermentation and putrefaction, a major cause of odors, and then counteracts the odors themselves.

Try using Listerine every two or three days. See how much more wholesome is your mouth. How it sweetens your breath. Lambert Pharmaceutical Co., St. Louis, Mo.

Don't offend others - Check halitosis with LISTERINE

LIFE'S BYWAYS

OH - TELL THEM ANYTHING! TELL 'EM THE TRUTH - SAY - I'M IN CONFERENCE!

Vsem Slovencem,

ki čitajo angleško, kakor tudi staršem, ki želijo dati svojim odraslim sinovim in hčeram v roke dobro knjigo, priporočamo

krasno novo povest

Grandsons

(VNUKI)

KATERO JE SPISAL

Louis Adamic

Avtor 'The Native's Return,' 'Laughing in the Jungle' in 'Dynamite'

To je povest treh vnukov slovenskega izseljenca v Ameriki.

Cena lepo vezani knjigi obsegajoči 371 strani, je \$2.50.

NAROČILA SPREJEMA

ENAKOPRAVNOST

6231 ST. CLAIR AVE. — — — — CLEVELAND, OHIO

DON'T NEGLECT A COLD

Prehlad v prsih ki lahko postane nevaren je navadno hitro olajšan, ko se uporabi pomirjevalen, topel Musterole. Musterole NI le mazilo. Je protidruilo ter pomaga izbiti bolečino. Milijoni ga rabijo že 25 let. Tri vrste. Priporoča ga mnogo zdravnikov in strelne. V vseh lekarnah.

TIRED, WORN OUT, NO AMBITION

HOW many women are just dragging themselves around, all tired-out with periodic weakness and pain? They should know that Lydia E. Pinkham's Tablets relieve periodic pains and discomfort. Small size only 25 cents.

Mrs. Dorsie Williams of Danville, Illinois, says: "I had no ambition and was terribly nervous. Your Tablets helped my periods and built me up." Try them next month.

Kidneys Must Clean Out Acids

The only way your body can clean out acids and poisonous wastes from your blood is thru a million tiny, delicate kidney tubules or filters, but beware of clogging, irritating drugs. If functional kidneys or bladder ailments make you suffer from cutting up nights, nervousness, leg pains, backache, circles under eyes, dizziness, rheumatic pains, acidity, burning, swelling or itching, don't take chances. Get the doctor's guaranteed prescription called Cystex (Blue-Text). Works fast, safe and sure. In 48 hours it must bring new vitality, and is guaranteed to fix you up in one week or money back on return of empty package. Cystex costs only 36¢ a day at drug stores and the guarantee protects you.

MURINE

For YOUR EYES

Murine Co., Dept. H. S., 9 E. Ohio St., Chicago

Ciste, svetle, zdrave KRASNE OČI so čudovita last. Murine očisti in lajša ter je osvežujoč in neškodljiv. Knjigo Eye Care ali Eye Beauty poslijemo brezplačno na zahtevo.

PREČITAJTE in TAKOJ SPOROCITE

svoje ime, naslov, poklic in tel. šte.

DA TUDI VAŠE IME UVRSTI KLASI FICIRANI

ISCELJO SE POVERJENCI za nabiranje podatkov v vsaki koloniji. Dostojen zaslužek ob maleni trudi za zanesljivo, inteligentno in poznano delo. PRISITE!

NARODNI ADRESAR

AMERIŠKIH HRVATOV SLOVENCEV RBOV

156 Fifth Ave. Urednik New York, NY

Carica Katarina

Zgodovinski roman

— Ali moram res čašo izprazniti do dna? — Dobro torej, naj bo! Hočem ga videti! — Toda kje ga imate knez Potemkin? — Ali ste ga pripeljali s seboj v kletko? — Kje je ta strahovit človek? Kje je Pugačev, ki je preli toliko nedolžne krvi in uničil toliko plodov dolgotrajnega mučnega dela? — Ali se nahaja na varnem kraju? — So namreč tudi ljudje, ki so nevarni še takrat, ko so že uklenjeni v verige. —

— Velikanstvo —, odvrne Potemkin, ki se globoko prikloni, — mislini, da sem ga za vselej storil neškodljivega. Prosim vas še enkrat, da mi dovolite, da ukažem takoj pripeljati Pugačeva! —

— Naj bo! Podali se bomo na stopnice hrama zmage, Pugačeva pa naj pripeljejo mimo nas! Potemkin se prikloni in odide. Podviza se po stopnicah in zašepeta nekemu častniku nekoliko besed. Ta takoj odhiti. Povsod je vladala tišina, ker se je z bliskovito naglico razširila novica, da bodo sedaj carici pokazali Pugačeva. Razumljivo je torej, da je zbrana množica razburjeno in radovedno pričakovala upornika.

Carica Katarina se je podala medtem s svojim spremstvom na nižjo stopnico. Pri tej priliki se je pokazala narodu, ki jo je doslej vedno le videl v kočiji in ji je začel sedaj ponovno navdušeno vzkliskati.

Zdajci pridirjajo po cesti žandarji na konjih in potisnejo množico nekoliko v ozadje. Neka žalostna glazba začne igrati, a istodobno sliši carica tudi ropotanje koles.

72. POGLAVJE.

Govorje premaganim

Potemkin mahne z roko. Skozi Petrova mestna vrata se pripelje mal voziček, neki polomljen voziček, ki ni bil boljši od onih vozičkov, s katerimi so navadno vozili mali trgovci po petrograjskih ulicah ribe in zelenjavo na prodaj.

V ta voziček so bili vpreženi štirje psi. To so bile uboge, suhe živali.

Jasno je bilo, da je imel Potemkin namen, ponižati Pugačeva v vsakem oziru. Psi, voziček, vse to je izgledalo, kakor da potuje cigan in ponuja svoje ničvredno blago.

Na vozičku se je nahajal neki visok, zavit predmet.

Ogrnjen je bil z sirovim suknom. Obrisi so izdajali, da je to posebne vrste visoka omara.

Poleg vozička je stopalo šest kozakov. Eden izmed njih je neprestano priganjal pse, ki so že omahovali od napora, medtem ko so drugi s kopjem v roki stražili predmet, ki se je nahajal na vozičku.

Ko je voziček došel do hrama zmage, se ustavi neposredno pred najnižjo stopnico in sicer ravno tam, kjer je pričakovala carica Katarina upornika.

Zvedavo pogleda Katarina Aleksandra Potemkina, ki se ji je samo nasmehnil.

Zdajci pa da mladi knez znamenje in kozaki odstranijo suknjo s predmeta, ki se je nahajal na vozičku. V tem trenutku Katarina vzkliske.

Toda tudi množica je gledala začudeno, tem več, prestrašeno je zijala prizor, ki se ji je nudi. Na ulici je vladala grobna tišina. Slišalo bi se, če bi padla igla na tla.

Na vozičku se je nahajala železna kletka. Ni bila bolj široka kakor en meter, visoka pa je bila meter in pol.

Opremljena je bila z močnimi železnimi rešetkami, ki jih niti tiger ne bi mogel zlomiti.

V tem prostoru se je nahajalo neko človeško bitje.

Ali je bil to res človek? Ali pa pripada to bitje morda oni vrsti opic, ki žive v temni Afriki in katere je znanost krstila kot "gozdne ljudi"?

To bitje je bilo resnično podobno opici. Imelo je samo ozek melo nobene obleke na sebi. Kosmata prsa in noge so mu bile morda prsa in nobe so mu bile popolnoma gole.

Glavo so pokrivali gosti črni lasje, ki so valovili nesrečnež preko ramen. Istotako mu je segala temna brada do pasa in pokrivala njegova močna prsa.

V kletki se je razen tega še nahajala mala, železna posoda, v kateri je plaval, v vodi namočen kruh, edina hrana, ki jo je prejemal ta ujetnik.

— Pugačev! — vzkliske carica in se z grozo obrne od kletke. — Jeli to upornik Pugačev? —

— Da, Velikanstvo! — To je Pugačev! — odvrne Potemkin. — Resnica je, kar sem vam dejal: Vi si Velikanstvo ne morete predstavljati Pugačeva. Nekeč je bil on lep, visok kozak, močan sin stepe. —

— Toda Bog ga je kaznoval. Odkar smo ga zaprli v to kletko kot divjo žival, se je zgodila z njim velika sprememba.

— Velikanstvo! Nekoč sem čital neko znanstveno delo, ki dokazuje, da postanejo zločinci popolnoma drugačni ljudje, če jih ujamemo in zapro v ječo. Cele telesne lastnosti se jim baje spremenijo. Tako na primer, da dobiva njihova glava drugo obliko, da jim začne roke rasti in da se počasi spreminjajo v strasila.

— Zdi se, da je tudi pri Pugačevu tako. Odkar se mi je posrečilo, da sem ga ujel, se je strahovito spremenil!

— Zdi se mi, da se je na njem izvršila božja kazen. Kakor, da je božja previdnost napravila iz njega bitje, ki je dostojno živalske kletke! —

Katarina dvigne svoje oči k nebu. Hotela je narodu pokazati svoje sočutje. Nato pa glasno vzkliske:

— Oh, moj Bog! Zakaj se ne morem poslužiti svoje najlepše vladarske pravice, zakaj ga ne smem pomilostiti? Zakaj ne smem odpri kletke tega nesrečneža? Zakaj mu ne smem ublažiti usode in ga rešiti vseh njegovih strašnih muk?

— Toda ničesar ne smem storiti! Ta nesrečni človek se ni pregrešil samo proti meni, ni samo mene razžalil in me ponižal v očeh naroda! On je storil ravno tako zločin na naših svetih tradicijah. On se je predrznil onečastiti in omadeževati čisti spomin mojega pokojnega moža, carja Petra III.!

— Ravno zato ne smem biti usmiljena! Moram ga soditi, kakor je pač zaslužil! Kljub temu pa bom milostljiva in bom dala obsodbo čimprej izvršiti, da mu

Soba se odda

Poštenemu fantu se odda lepo opremljena soba s prostim uhodom, pri mirni družini. Poizve se na 6224 Carl Ave.

Prostor za Piknike

Piknikarjem in raznim društvom se priporočam, da si ogledajo moj prostor, ki ga dajem v najem za piknike. Je veliko drevja in dosti sence, notri so mize in klopi. — Kmalu postavim tudi platformo za ples. So tudi sobe za odpočitek. — Poizve se, ali pišite na

Felix Drobnik

Corner Center in Munson Road
Mentor, Ohio.

ne bo treba še naprej živeti v tej strašni kletki! —

— Milost? Usmiljenje? — vzkliske knez Potemkin. — Velikanstvo, vem, da vam je žal, ker vidite tega človeka tako ponižanega. Vi ste plemeniti! Toda vi ne smete poslušati glasu svojega usmiljenja. Ves narod zahteva strašno smrt tega človeka, ki je povzročil prelivanje krvi v Orenburgu, ki se je kopal v krvi, ki je rušil mesta in vasi! Velikanstvo, ruski narod vas zaklinja: ne imejte z njim usmiljenja! Naj umre strašne smrti! —

— Ne bo ji ušel! — reče polglasno Katarina, nato pa nadaljuje glasno: Ah, naj gledajo moji narodi tudi na najoddaljenejših mejah, kako bo kaznovali tisti, ki se je predrznil trdit, da pripada prevzvišeni rodbini Romanovih! Poglejte si ga, najnovjšega Romanova! Podoben je opici! Najbolj divji opici! —

Zdelo se je, da je postajala Katarina vedno bolj ljuta. Približala se je čisto kletki, v kateri se je nahajal Pugačev, miren in zaničljivo zroč na vse one, ki so zijali v njega. Katarina stopi h kletki in vzkliske glasno in razburjeno:

— Tako izgleda torej tisti, ki se je predrznil poizkusiti mene vreti s prestola in da postane potem sam car! To je torej znameniti Pugačev, ki si je pridobil tisoče in tisoče pristašev, kateremu so ljudje vzkliskali kot novi ruski zvezdi? — Haha, to je zvezda, ki je hitro ugasnila! — To sploh ni bila nikoli zvezda. Obžalujem samo tiste, ki so smatrali ta mali plamenček za zvezdo na nebu! —

Toda Pugačev ni odgovoril. Mogoče je sklenil, da bo ostal na vsak način miren. Vedel je, da mora biti pogumen in da mora mirno gledati smrti v oči. Čarichen vzgled je vplival na množico.

S vseh strani so prihajali ljudje in se zbirali okrog kletke. Strašne psovke in kletve so letele na Pugačeva.

Mnogi meščani so ga pretepali s palicami, kakor razposajeni otroci živali, če pridejo v kako menažerijo. Obnašali so se kakor oni lahkoumni obiskovalci zooloških vrtov, ki dražijo zaprte živali, dobro vedo, da jih varuje kletka.

Toda Pugačev je ostal tudi sedaj popolnoma miren. Hladno in zaničljivo je gledal svoje mučitelje. Njegov pogled je izražal silno trudnost, zaničeva-

nje smrti in kakor nekaj poziv, da bi se našel kdo, ki bi mu porinil bodalo v srce.

Zdajci se približata dva velikan in si napravita pot skozi množico. Oba sta bila oblečena v prekrasne uniforme.

Bila sta to Gregor Orlov in njegov brat Aleksej.

Znano je, da zločinca vedno žene nekaj na kraj, kjer je storil svoj zločin, da se ubijalec ponovno vrača tja, kjer je preli človeško kri. To dobro ve policija, to je znano kriminalistom in marsikateri zločinec je prišel na ta način pravici v roke.

Mogoče je bil isti občutek pravi vzrok, da se je približal grof Orlov kletki. On je bil vendar tisti, ki je Pugačevu svoječasno zašepetal, da je sin carja Petra III. in ga pozval, naj se izda za carja! On je bil intrigant, ki je uporabil mladega kozaka kot svojo orodje, da se tako strašno maščuje nezvesti ženi.

Grof Gregor Orlov je vedel, da je nespametno, če se pokaže Pugačevu. Vedel je, da ga bo ta morda spoznal. Toda ni mogel drugače. Nekaj ga je vleklo s skrivnostno silo k Pugačevu, in ta skrivna moč ga je prisilila, da je zaklical Pugačevu te besede:

— No, kozak, kako ti ugaja v Petrogradu? Kje pa je lepa Livija? —

Tedaj se zgodi nekaj strašnega.

S strašnim krikom, ki ni imel na sebi ničesar več človeškega, temveč je odmeval kakor rjovenje divje zverine, plane Pugačev pokonci.

Z obema svojimi rokama je začel tresti rešetke svoje kletke in z obupno močjo jih je poskušal zlomiti.

Na ustih se mu pojavi pena, oči mu postanejo krvave, z rokami in nogami se upre v rešetke — in glej — pok — množica zakriči. Pugačev je zlomil eno rešetko.

Strašno shujšani Pugačev se splazi skozi nastalo odprtino in se skuša rešiti kletke.

Nameraval je planiti na grofa Orlova. Če se mu bo to posrečilo, je črni grof izgubljen!

Gregor Orlov se opoteče nekoliko korakov nazaj. Ves se je tresel od straha.

Ta ogromni človek, ki se doslej ni bal nobenega nasprotnika, je stal sedaj prestrašen in je strmel v Pugačeva. Sedaj pa — sedaj skoči ujetnik s svojega vozička, plane na grofa Orlova in ga zgrabi s svojimi železnimi rokami za vrat.

Carica Katarina prebledi, množica se preplašeno umakne, stražniki niso vedeli kaj naj bi storili. Streljati niso smeli, ker je bila nevarnost, da bi zadeli koga drugega, morda celo samo carico.

V tem trenutku plane nekdo naprej, zgrabi Pugačeva s silno močjo za vrat in ga trešči z vsó silo ob kletko. Treščil ga je s tako močjo, da se je kozak onesvestil.

Aleksander Potemkin je vrigel Pugačeva ob kletko, v zadnjem trenutku se je odločil za ta korak.

Grof Gregor Orlov je moral biti hvaležen za svoje življenje svojemu tekmeču, onemu, ki ga je najbolj sovražil.

Grof Orlov pa ni spregovoril niti besedice in zahvalo. Strmečih pogledov je buljil črni grof v Aleksandra Potemkina, ki se je rdečega obraza vrnil k carici.

Tudi carica ni mogla najti primerne besede, toda njene oči so povedale kar usta ne bi mogla nikdar spregovoriti. V tem pogledu je bila srčna hvaležnost.

Sedaj so prihiteli kozaki, ki so malo prej pripeljali Pugačeva.

srečilo, je črni grof izgubljen!

Gregor Orlov se opoteče nekoliko korakov nazaj. Ves se je tresel od straha.

Ta ogromni človek, ki se doslej ni bal nobenega nasprotnika, je stal sedaj prestrašen in je strmel v Pugačeva. Sedaj pa — sedaj skoči ujetnik s svojega vozička, plane na grofa Orlova in ga zgrabi s svojimi železnimi rokami za vrat.

Carica Katarina prebledi, množica se preplašeno umakne, stražniki niso vedeli kaj naj bi storili. Streljati niso smeli, ker je bila nevarnost, da bi zadeli koga drugega, morda celo samo carico.

V tem trenutku plane nekdo naprej, zgrabi Pugačeva s silno močjo za vrat in ga trešči z vsó silo ob kletko. Treščil ga je s tako močjo, da se je kozak onesvestil.

Aleksander Potemkin je vrigel Pugačeva ob kletko, v zadnjem trenutku se je odločil za ta korak.

Grof Gregor Orlov je moral biti hvaležen za svoje življenje svojemu tekmeču, onemu, ki ga je najbolj sovražil.

Grof Orlov pa ni spregovoril niti besedice in zahvalo. Strmečih pogledov je buljil črni grof v Aleksandra Potemkina, ki se je rdečega obraza vrnil k carici.

Tudi carica ni mogla najti primerne besede, toda njene oči so povedale kar usta ne bi mogla nikdar spregovoriti. V tem pogledu je bila srčna hvaležnost.

Sedaj so prihiteli kozaki, ki so malo prej pripeljali Pugačeva.

va, — nesrečnega upornika so zvezali kakor divjo zver in ga zopet vrgli v kletko.

Carica je dala znamenje z roko in kozaki so odpeljali voz s kletko. Peljali so ga v temnico, iz katere ne bo več živ odšel.

Carica je ponudila še enkrat Potemkinu svojo roko, katero je Potemkin s spoštovanjem poljubil ter mu rekel:

— Dragi moj knez, v cariskem gledališču je zvečer predstava v vašo proslavo. Po predstavi pa je ples v zimskem dvorcu. Hočem da bo vedel ves Petrograd, da bo vedela vsa Rusija, kako slavim junaka, ki je rešil

dmovino! — Na svidenje, dragi moj knez Potemkin, na skrajšnje svidenje! —

Strašno zapeljivi pogledi so spremljali te Katarinine besede. Potemkin jih je čutil v svojem sreu, kri pa se mu je začela hitreje pretakati po žilah.

Ha, kako sladko se je bilo bojevati, boriti se in zmagati, ko je pa dobil tako nagrado!

V tem trenutku je zagledal Potemkin lepega in vitkega mladeniča, ki je stal na najvišji stonici hrama zmage.

Ta človek je bil knez Turbecki.

(Dalje prihodnjik)

Kadar se hočete poživeti z mehкими pijačami, ne pozabite

Double Eagle Bottling Co.

ki je slovepsko podjetje, ki skozi 27 let izdeluje najboljše mehke pijače.

Imamo tudi izvrstno pivo:

Buckeye Beer — Union Beer and Ale
Gold Bond Beer

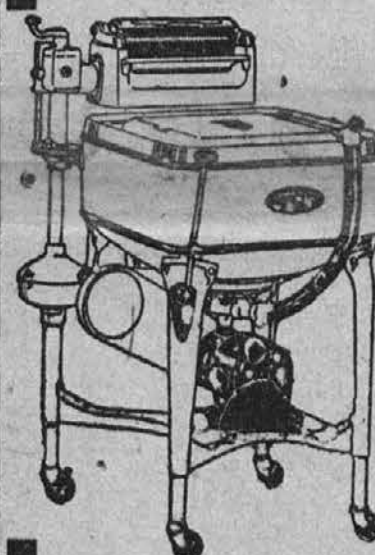
Double Eagle Bottling Company

John Potokar, lastnik
6511-19 ST. CLAIR AVENUE
HEnderson 4629

MAYTAGOVA SKRITA VREDNOST

POMENI VEČJO ZADOVOLJNOST

Več ur pazljivega dela od svetovno pripoznanih izdelovalcev pralnih strojev, daje Maytagu kvaliteto v vsakem detajlu, ki pomeni več let zadovoljnega obratovanja. Take odličnosti kot aluminijast čeber vlit v enem kosu, Gyrtator pralno silo in valjčki za odtok vode, dajejo Maytagu prvenstvo. Preglejte in primirajte.

DA, IMAMO MAYTAG pralni stroj po nizki ceni, toda popolna kvaliteta vas bo, iznenadila. Oglejte Model 110

za samo

\$69⁵⁰

LIKAJTE V POL ČASU

Novi Maytag likalnik prihrani pol časa za likanje in delo. Naredi boljše likanje in je prav priprost za operirati. Vidite valjar iz pro-beka. Je prava posebnost.

A. Grdina & Sons

6019 St. Clair Ave. 15307 Waterloo Rd.

Prav lahko zmorete lahka odplačila, ki vam jih nudimo.

Lično delo

Za društvene prireditve, družabne sestanke, poroke in enake slučaje, naročite tiskovine v domači tiskarni, kjer je delo izvršeno lično po vašem okusu. Cene vedno najnižje.

Enakopravnost

6231 St. Clair Ave., HEnderson 5811

POMANJKANJA STANOVANJ SE BLIŽA—IZBERITE HIŠO SEDAJ

410 Arbor Rd., od St. Clair: Hiša za eno družino, 7 sob in kopalnice, vse v dobrem stanju; Nizki davki, malo plačilo takoj; bančna financa ————— \$3950	1263-7 Churchill Rd., od Mayfield Lyndhurst: 2 družinska hiša; 6 velikih sob in kopalnice za vsako stanovanje; ena soba na 3 nadst. Veliki porci; vse prenovljeno. Pogoj: Bančna financa ————— \$4900
991 E. 131 St., za dve družini, pet sob na 1. nadst.; 4 na drugem; stanovanje tudi na 3 nadstropju; bančna financa ————— \$3900	14315 Darby Ave., od E. 140, za 2 družini, 5 sob in kopalnice za vsako; ena soba na 3 nadstropju; garaža za 3 avto; lot 47x140. Pogoj: Bančna financa ————— \$4000
969 Depot St., Wickliffe, od Euclid: primeren bungalow s 5 sobami v lepem stanju; lot 60x174. Pogoj: Bančna financa ————— \$3500	446 E. 156 St., blizu Waterloo Rd. za 2 družini, 4 sobe in kopalnice v vsakem stanovanju; posestvo v dobrem stanju; bančna financa ————— \$3700

THE CITY & SUBURBAN CO.
VOGAL E. 9th IN HURON PRespect 7666

AKO IZVEŠTE NOVIČO,

ki se vam zdi zanimiva, jo sporočite nam, ker bo gotovo tudi druge zanimala. Oglasite se v uradu, pišite ali pokličite telefonično

HEnderson 5811

Lahko sporočite tudi našim zastopnikom:

V St. Clair okrožju:

John Renko, 955 E. 76 St.

Za Collinwood, Nottingham, Noble:

John Steblaj, 390 E. 162 St.

Za Newburg in West Side:

John Peterka, 1121 E. 68 St.